

SAUS

Slovenská asociácia učiteľov slovenčiny

Sídlo: Gymnázium na Hubeného ulici 23, 834 08 Bratislava

web: <http://saus.yw.sk>; email: janpapuga@gmail.com

ZÁPISNICA KONFERENCIE KONANEJ DŇA 3. – 4. 10. 2013 V ŽILINE

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Program:

1. **Otvorenie:** PhDr. Ján Papuga, PhD., predseda SAUS; Mgr. Viera Sabová, podpredsedníčka SAUS; Mgr. Renáta Ondrejková, tajomníčka SAUS. Úvodný príhovor predsedu SAUS.
2. **Príspevky 1. konferenčného dňa:** podľa priloženého programu.
3. **Tvorivé dielne:** podľa priloženého programu.
4. **Kultúrny večer a posedenie:** autorské čítanie Michala Hvoreckého.
5. **Príspevky 2. konferenčného dňa:** podľa priloženého programu.
6. **Formulácia uznesení a ukončenie konferencie:** pozri ďalej
7. **Dôležité informácie, vyjadrenia a vyhlásenia z konferencie:**
 - Tematický výchovno-vzdelávací plán nemá predpísanú formu, volí si ju učiteľ, resp. predmetová komisia. Inšpekcia ho nemá kontrolovať. Ani jeho formu. Kontroluje sa školský vzdelávací program a jeho súlad so štátnym vzdelávacím programom. Problémom sú aj riaditelia škôl, ktorí žiadajú od učiteľov aj formality, ktoré inšpekcia vraj vyžaduje, hoci to nie je pravda. (Školské inšpekčné centrum, Žilina)
 - Ústna maturitná skúška 2014 bude v hodnotení postupovať podľa novely vyhlášky č. 157/2013. Predmetová komisia si môže vybrať, či bude ústnu odpoveď žiaka hodnotiť v prospech jazykovej zložky SJL (t. j. 3 : 2), alebo bude obe zložky hodnotiť 1 : 1. Výber hodnotiaceho vzorca nezávisí od dotácie pre jazyk a literatúru v priebehu jednotlivých ročníkov strednej školy. Výber váhy v hodnotení neovplyvňuje trvanie odpovede na jazykovú a literárnu zložku maturitného zadania, spravidla sa odpovedá na každú z nich 10 minút. Maturitné zadania musia mať na prvom mieste jazykovú zložku. Môžu obsahovať i podotázky. Počet textov (ukážok) v maturitných zadaniach na ústnu maturitnú skúšku nie je určený. Musia byť však primerane dlhé. (ŠPÚ).
 - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo s účinnosťou od 1. septembra 2013 revidované Štátne vzdelávacie programy pre SOŠ, ktoré sú zverejnené na www.siov.sk (pre úplné stredné odborné vzdelanie, nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie). Z tohto dôvodu sa

museli všetky SOŠ prerábať k 1. 9. 2013 ŠkVP. Riaditeľ ŠPÚ avizoval zánik učebných osnov k 1. 9. 2014.

- Chronologické osnovanie literatúry v ISCED 3 podľa platného štátneho vzdelávacieho programu je možné. (ŠPÚ)
- Pomer medzi hodinovou dotáciou jazykovej a literárnej zložky predmetu SJL v jednotlivých ročníkoch nie je predpísaný, určuje si ho predmetová komisia školy. (ŠPÚ)
- Čoskoro sa bude otvárať ŠVP pre ISCED 3, ktorý bude zverejnený na pripomienkovanie. V súčasnosti sa verejne pripomienkuje ISCED 2, ktorého návrh je zverejnený na stránkach ŠPÚ. (ŠPÚ)
- Inšpekcia hodnotí prácu žiakov s IKT, nie učiteľov. (ŠIC)
- Inšpekcia sleduje, či sa na hodinách využíva skupinová práca, ktorá je efektívna pri minimálnom trvaní 20 minút. (ŠIC)
- Hlavným problémom výučby je, že učitelia výchovno-vzdelávací cieľ hodiny stanovujú zo svojho hľadiska, nie z hľadiska žiakov, a pri vyučovaní sa sústreďujú na priemerných žiakov, pričom zabúdajú na potreby najlepších aj najslabších žiakov. (ŠIC)
- Národné testovanie, t. j. testy EČ MS a testovanie deviatakov (T9), prípadne piatakov zo SJL, nemôže byť jediným kritériom hodnotenia školy. Priemerná úspešnosť riešenia testov okolo 60 % sa považuje za veľmi dobrú. (NÚCEM)
- Žiaci majú nedostatočné zručnosti v používaní elektronických slovníkov, resp. ich málo využívajú. (Jazykovedný ústav Ľ. Štúra)

8. Postrehy z diskusií:

- Jednotlivé riadiace pedagogické inštitúcie (ŠPÚ, ŠIOV, ŠŠI, NÚCEM) neraz postupujú nekoordinovane, bez vzájomnej spolupráce. Žiaduca je najmä užšia spolupráca ŠPÚ a ŠIOV ohľadne SOŠ a zmien ŠVP a kľúčových kompetencií pre SOŠ. Tiež by bolo vhodné ujednotiť obsah inšpekčnej činnosti týkajúci sa predmetu SJL.
- Slovenčínari cítia tlak riaditeľov na výsledky Testovania 9 a externej časti maturitnej skúšky, hoci čítanie s porozumením sa týka všetkých učiteľov.
- Mgr. Viera Sabová reagovala na zverejnenú informáciu ŠIC, že IKT sa na hodinách využíva len na 40 %. Slovenčina a literatúra je predovšetkým o práci s textom, a žiaci v dnešnej dobe pracujú s PC niekedy až nadmieru.
- Prof. Milan Ligoš: Privítali by sme zo strany inšpekcie analýzu kritérií hodnotenia učiteľa a vyučovania.
- Prof. Milan Ligoš: Za posledné roky nastal posun v statuse učiteľa slovenčiny, ktorý otvára úvahu, či by sa náš predmet nemal premenovať na komunikačnú výchovu.
- Prof. Milan Ligoš: Naše univerzity pripravujú len odborníkov na slovenčinu, ale nie učiteľov, stratil sa systém praxí a fakultných škôl. Mladí učitelia prichádzajú nepripravení na prax vyučovania a po chvíľke odchádzajú zo škôl do iných sfér,

pretože prácu so žiakmi nezvládajú. Učiteľia z praxe by mali zozbierať podnety pre univerzity, aby sa vytvoril tlak na zmenu prípravy učiteľov na univerzitách.

- Prof. M. Ligoš: Bolo by dobré, keby sa Asociácia spojila so Slovenskou komorou učiteľov, umožnilo by jej to účasť na rokovaníach s ministerstvom.
- PhDr. Ján Papuga, PhD.: Na základe oslovenia predstaviteľov SKU som sa stal členom manažmentu pre Bratislavský kraj, čím sa spolupráca s touto organizáciou otvorila.
- Študenti slovenského jazyka a literatúry (učiteľský smer) a začínajúci učiteľia prichádzajú na školy bez základných pedagogických kompetencií, vysoké školy im neposkytujú dostatočný priestor na dôkladnú učiteľskú prax.
- Je potrebné otvoriť trh učebníc, lebo požiadavky ministerstva na autorov, termíny na napísanie učebníc, na posudky sú absurdné a ministerstvo nezvláda ani tlač a distribúciu učebníc do škôl.
- Postrehy z ankety sú uverejnené v osobitnom dokumente, prístupnom na web stránkach SAUS. Návrhy a pripomienky z ankety sú zapracované do uznesení z konferencie SAUS (pozri ďalej).

9. Uznesenia z konferencie SAUS:

- V pripomienkovaní revízie štátneho vzdelávacieho programu pre ISCED 3 presadzovať, aby sa možnosť chronologického osnovania literárneho učiva explicitne formulovala v revidovanom ŠVP. Takisto požadovať zmenu titulov povinného čítania, redukciu syntaxe (doplnok), redukciu literárno-vedných pojmov a pod. Vypracovať hromadnú pripomienku k ŠVP pre ISCED 3 po otvorení tohto dokumentu

Zodpovední: J. Papuga, Rada SAUS a členovia SAUS

Termín: 2014

- Umožniť používanie učebníc vydavateľstva Orbis Pictus Istropolitana od autorského kolektívu okolo PhDr. Aleny Polakovičovej (učebnice slovenského jazyka i literatúry). Požadovať otvorenie trhu s učebnicami a umožniť školám, aby si z nich mohli voliť na základe rozhodnutia v predmetových komisiách. Požadovať vypracovanie metodických príručiek ku každej vydanjej učebnici, ako je tomu v prípade učebníc pre cudzie jazyky.

Zodpovedný: J. Papuga

Termín: október 2013

- Inicovať dostatočne dlhú prax študentov učiteľských odborov, ktorá v súčasnosti trvá spravidla dva týždne. Počas tohto minimálneho času nemá možnosť študent získať dostatočné kompetencie nevyhnutné pre povolanie učiteľa. Navrhnuť kompetentným, aby študenti pôsobili na cvičnej škole minimálne semester aj ako asistenti učiteľa a získavali tak dlhodobejšie návyky. Vytvoriť pracovnú skupinu/anketu na zmapovanie nedostatkov absolventov škôl a adresovať zistenia tlači, ministerstvu školstva a všetkým fakultám, ktoré pripravujú budúcich učiteľov. Spolupracovať s katedrovými metodikmi.

Zodpovední: X. Činčurová, J. Papuga, M. Vojtech

Termín: priebežne

- Uznesenia na základe písomného dotazníka od účastníkov konferencie: naplánovať časový harmonogram budúcich konferencií tak, aby sa vytvoril priestor na diskusiu a nedochádzalo k veľkým časovým sklzom; zostavovať program konferencií tak, aby

napĺňali záujmy učiteľov SJL (skupinová práca, inovatívne metódy, interaktívnejšie tvorivé dielne, modelové hodiny, stretnutia so spisovateľmi a pod.); iniciovať zmenu ŠVP pre ISCED 3.

Zodpovedná: Rada SAUS

Termín: priebežne 2013/14

- Opätovne navrhnúť povinné delenie hodín SJL alebo zvýšenie týždennej časovej dotácie pre ISCED 3.

Zodpovedný: J. Papuga

Termín: október 2013

- Zjednodušiť ŠVP, obmedziť ho na zoznam pojmov a kompetencií bez zložito štruktúrovaných tabuliek, tematických modulov a výkonových štandardov. Umožniť učiteľovi vypracovanie jediného dokumentu – t. j. tematického výchovno-vzdelávacieho plánu na základe ŠVP, ktorý bude mať platnosť školského vzdelávacieho programu pre SJL.

Zodpovední: J. Papuga a Rada SAUS

Termín: priebežne 2013/14

- Iniciovať korekciu Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo SJL: konkretizovať obsah testovania, zosúladiť so ŠVP alebo ho nahradiť výlučne ŠVP pre SJL.

Zodpovední: J. Papuga, Rada SAUS a členovia SAUS

Termín: priebežne 2013/14

V Bratislave 25. 10. 2013

Zapísala:

PhDr. Xénia Činčurová, PhD., v. r.

Overili:

PhDr. Ján Papuga, PhD.

Mgr. Viera Sabová

Mgr. Renáta Ondrejková

PhDr. Katarína Hincová, PhD.

Mgr. Eva Péteryová